

Els homes del FAD es tornen severes

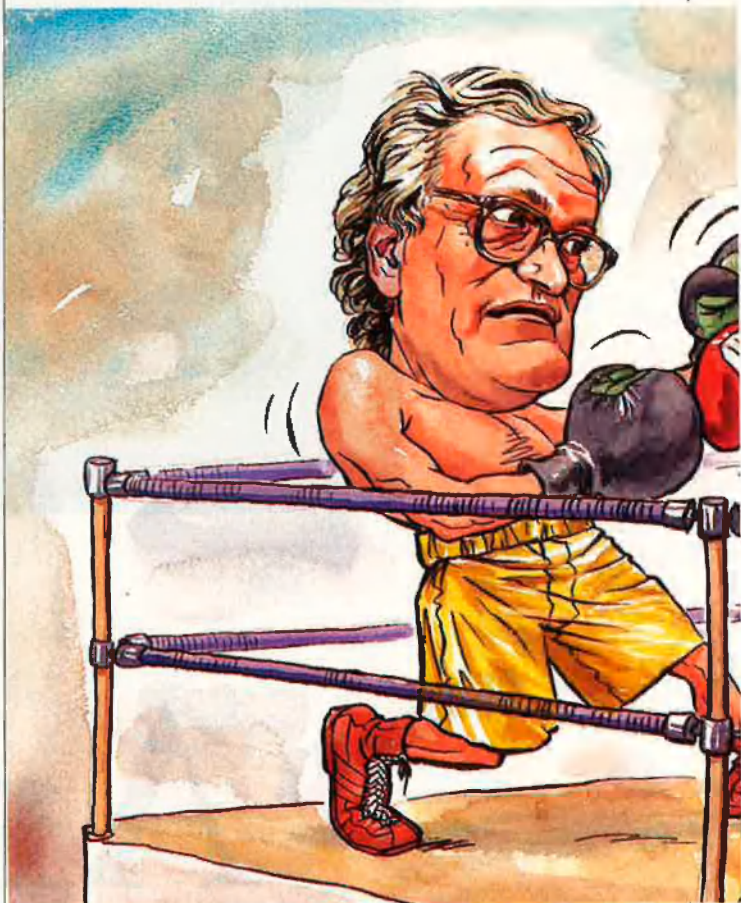
El jurat dels Premis FAD d'arquitectura i interiorisme sembla haver apostat aquest any per una determinada manera de veure (i viure) aquest negoci. Han enterrat *certs* bars de disseny i s'han explicat: aposten pel rigor, la coherència i l'obra seriosa. Algú, doncs, ha pagat els plats trencats.

Mariscal, recurrent la sala amb un cartell de broma que informava de la seva empipada amb el jurat; el jurat lliurant —una confusió momentània— el premi d'interiorisme a la relacions públiques **Núria Garcés** enlloc de a l'agraciat, **Lluís Pau**; i **Juli Capella** informant amb un adhesiu a la solapa que estava encantat pel veredict del jurat. **Alfred Arribas** es limitava a somriure. Un espectacle inesperat i un públic encantat. La víctima es diu: *Las torres de Àvila*, el bar més barroc del duet **Arribas-Mariscal**, l'assassí té nom compost (**Francesc Català-Roca**, **Lluís Clotet**, **Josep Maria Montaner**, **Antonio Ortiz** i **Tonet Sunyer**. Ells. El jurat) i la coartada —o el mòbil— ha estat la no-selecció d'aquest bar per al premi d'interiorisme, un requisit imprescindible per a figurar en el *who's who* de l'arquitectura barcelonina. La polèmi-

ca estava servida, però ningú se n'ha empatxat

ELS PEDAGOGS 'SERIOSOS'

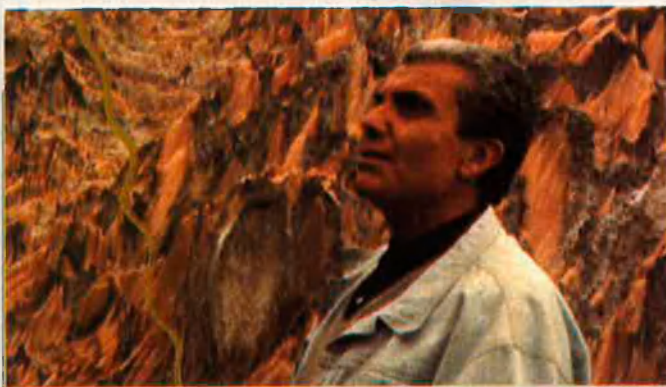
Primer. El jurat no estava per orgues, pretenia pontificar. "Volem optar —en paraules de **Josep M. Montaner**, professor de l'Escola d'Arquitectura de Barcelona— per una arquitectura més senzilla, amb sentit comú. Per això van compartir premi el Palau Sant Jordi, d'**Isozaki**, i el Centre d'Alt Rendiment Esportiu de Sant Cugat, de **Balcells**". Una opció *minimal* que altres anomenen neoracionalista. ¿Una opció provocativa? "El més provocatiu és dir que la postura hegemònica —(llegiu els postmoderns i *l'estil Arribas*)— no és l'única ni la que està més a l'avantguarda". **Oriol Bohigas**, fundador del FAD i patriarca de tots els neoracionalistes, no ho dubta tampoc: "Els criteris de selecció devien ser

33 anys de dignitat arquitectònica

L'any 1958 el monumentalisme franquista encara era l'estètica oficial, "moviment modern" era una expressió gairebé onírica i, del GATPAC —el grup d'arquitectes racionalistes que va funcionar durant els anys trenta—, no se'n cantava ni gall ni gallina. Va caldre que joves cadells procedents de l'Escola d'arquitectura de Barcelona, alguns d'ells coalitzats amb l'anomenat Grup R, i algun solitari que anava per lliure —**Coderch**, l'inspirador de tots ells— plantegessin la modernitza-

ció i la reestructuració d'una institució com el Foment de les Arts Decoratives. El plantejament marcava un punt i a part. Representava reemprendre la tradició racionalista que **Le Corbusier** i **Mies Van der Roe** havien recordat als arquitectes dels anys vint i que gent com **Josep Lluís Sert** mantenia en les seves obres de l'exili americà. Ampliats progressivament a l'àmbit de la corporació metropolitana i, l'any 1988, al conjunt de Catalunya, aquests premis han esdevingut un referent —sobretot en la se-

Pere Riera.

JORDI MORERA

lecció d'obres— de totes les experiències arquitectòniques que defugien l'habitual línia **Núñez** i **Navarro**. Noms essencials i joves promeses —**De**

Moragas a **Elias Torres**— són part d'un catàleg històric essencial que, ara, sembla haver oblidat algun creador molest. **Bofill** a banda, és clar.

conseqüència d'una posició radical d'alguns d'ells". Ho deia **Llatzer Moix** a *La Vanguardia*: "El poder arquitectònic local no està per barroquismes". Ho replica **Bohigas**: "No sé quin és el poder arquitectònic local". Però **Moix** és l'únic que en dona pistes.

EL DESGREUGE

Segona. La mateixa nit dels FAD es reunia a Las torres de Ávila un nombrós grup d'interioristes d'entre els quals hi havia **Enric Samsó**, **Miquel Adrià**, **Pepe Cortés** o -visita sorpresa- el mateix **Lluís Pau**. Un encontre d'a-

mics en què s'autorecordava un fet insòlit: la primera vegada en tota la història dels premis del Foment de les Arts Decoratius, creats el 1958, que el catàleg dels seleccionats oblidava una obra imprescindible per a la comprensió d'allò que es mou a Barcelona. Es queixaven, incrèduls, que s'hagués declarat desert el premi d'interiorisme d'ús públic, comercial i professional mentre que ells no paren de rebre encàrrecs.

I tercera. S'ha convertit Las torres de Ávila en un cert símbol d'allò que mereix ser castigat: el joc escenogràfic, el recarregament estètic, els espais colpidors i simbòlics. Tot el contrari del bar predilecte del FAD: El Zsa-Zsa de **Dani Freixes**, guardonat l'any passat, un interior pulcre, brillant i, sobretot, fred. La senda *postmoderna* ja no és correcta.

S'ha acabat la lluna de mel que havien forjat en nits etíliques als mateixos bars de disseny jurats i futurs marginats. I això ja agrada a **Juli Capella**, el responsable d'*Ardi*, la revista que es col·lecciona en aquests cercles, convençut que la postmodernitat no ha mort, sinó que es transforma.

FRASES CONTUNDENTS

"Estic encantat, perquè hi ha un rebuig de l'oficialitat, de la generació ortodoxa, que s'ha meditat a fons". I s'explica: "En el camp del disseny i l'interiorisme s'ha arribat a un *non plus ultra* que crea aversió a molta gent. La gent d'elit ha decidit que ja n'hi havia prou de *mariconades*". La segona generació de *L'Escola de Barcelona* -**Correa**, **Millà**, **Bohigas**, **Martorell**, **Mackay** i seguidors: **Bonell**, **Ubach**, **Moneo**...- crea a la Vila Olímpica el seu somni metropolità i n'exclou les ovelles negres. Per a **Capella**, millor: "Els interessa generacionalment estar-ne al marge, perquè així seran els arquitectes de l'expansió de la Barcelona del 2000".

Falten, però, polemitzadors. Mariscal té al·lèrgia al telèfon. Oscar Tusquets no s'hi embolica, i el debat públic ni s'ensuma. A **Josep Quetgles**, un teòric *outsider*, tant li'n fot: "M'interessa més el cas GAL que les *neures* dels arquitectes barcelonins". A **Amedo** segurament li agrada més passar per arquitecte. Al FAD, el Hollywood dels arquitectes, prefereixen l'art i assaig.

Oriol Malló

Alfred Arribas o l'exili del fill pròdig

Qui sap com s'ho fa, però la seva obra és emblemàtica. El 1987 va construir el Velvet Bar. I va ser el senyal definitiu que la postmodernitat ja no tenia por de quedar malament davant la crítica. La forma *ignorant* la funció. L'horror d'alguns crítics. Havia estat el *nen consentit* del FAD: medalla d'or a la seva trajectòria professional i vice-president d'aquesta institució del 86 al 88. És obvi: "No em considero un maleït". Algunes imatges de la Barcelona *guapa* li

pertanyen: El restaurant Network, el Gambrinus del Moll de la Fusta i, és clar, Las Torres de Ávila. Treballa al Japó i a Itàlia. Pot prescindir de qualsevol enemic: "Jo sempre em miro les actituds del FAD amb un somriure. Parlem d'un reducte, d'un *bunker* que es nega a acceptar la realitat que els envolta". **Bohigas**, inclòs: "Utilitza la paraula reaccionari per definir el que no li agrada des que va començar a mamar". Però quan **Arribas** construeix una nau industrial se'l té en compte,

Arribas, amb Mariscal.

com s'ha fet aquest any. No quan construeix discoteques a Calafell o l'Estartit. Li imposen el didacticisme: "Desprecien la component de comu-

nicació de l'arquitectura". I, malgrat tot, **Arribas** demana "un esforç de serenitat". Des de la seguretat d'un vencedor magnànim.